

Faro

La puntilla

El amargo 'far niente'

XAVIER FERNÁNDEZ JOSÉ
 Redactor Jefe

Como magistralmente dibuja Napi en la página 4 del diario de hoy, Tarragona es una ciudad muy lenta. No por la limitación a 30 kilómetros hora sino por la histórica incapacidad de nuestros mandatarios (los actuales y los anteriores) de tomar decisiones ágiles. Los dos últimos ejemplos: la Plaça dels Sedassos y la plataforma del Miracle. En la primera unas polémicas gradas están a la espera de que se les encuentre uso. Sobre la segunda, el Ayuntamiento dice que hará algo... dentro de dos años y si el dinero le llueve desde otra Administración. E insiste en que fue el Ministerio de Medio Ambiente quien la construyó. Un convenio establece que el mantenimiento le corresponde al consistorio. Culpar a «Madrid» o «Barcelona» no vale. TGN vive en un dulce far niente. Con una diferencia. De dulce nada. Es amargo. Mucho.

La mirada
 des de Collsuspina

Excavacions estivals. Amb puntes de llançà de fa 200.000 anys, trobades a la campanya d'enguany a les coves del Toll-Toixoneres de Mojà es documenta tot el període que els Neandertals van viure a Europa

PER TATE CABRÉ
 tate@tatecabre.com

DARRERE L'ÚLTIM NEANDERTAL LA URV I L'IPHES-CERCA 'ESCRIUEN LA PREHISTÒRIA' DEL MOIANÈS

Arrossegant carretons, caixes i bosses plenes de cascs, martells i martellets, pinzells, sedassos i tota mena d'estrils d'arqueòleg i deixant al darrere seu l'entrada de la cova plena de fils blancs que pengen del sostre i dibuixen quadrats a terra, plegaven veles el divendres passat al migdia tots els integrants de la campanya d'enguany de la Universitat Rovira i Virgili (URV) i l'IPHES-CERCA (Institut Català de Paleontologia Humana i Evolució Social) a les coves del Toll de Mojà, conegudes com el 'palau de la fauna del quaternari', per haver-s'hi trobat més de 35 espècies de mamífers, moltes ja extingides; i famoses internacionalment com a cau d'ossos ja que s'hi han trobat les restes de 200 exemplars d'ós de les cavernes, i com a punt estrella neandertal ja que el 2016 hi va aparèixer la famosa 'dent del nen' neandertal.

Just feia un dia, el dijous passat, que un grup de caminants dilettants de la veïna població de Collsuspina ens havíem atrevit a presentar-nos a l'excavació, a veure què hi feien tants Indiana Jones tarragonins, cada estiu, allà al cor de la Catalunya Central, i ens vam quedar sorpresos i bocabadats tant del ritme frenètic de treball que s'hi vivia, com de la sublim xerrada explicativa que ens va adreçar el responsable del projecte, el Dr. Jordi Rosell; en un moment vam saber-ho tot d'aquells homínids extingits que es diuen Neandertals, que van viure a l'Europa i l'Orient proper al paleolític mitjà, fa entre 200.000 i 28.000 anys i dels quals el Rosell i el seu equip volen saber-ho tot... I ho estan aconseguint!

Tornant al divendres, entre tots els arqueòlegs que recollien els estrils, el Dr. Jordi Rosell, investigador i professor de la Rovira i Virgili, un dels quatre directores del projecte de l'excavació, i el més veterà -va començar el 2003 al costat del Dr. Eudald Carbonell- comboiava els seus gossos en direcció a la sortida mentre anava comentant les novetats: «avui ha

Les troballes neandertals de fa 200.000 anys a la cova Toixoneres l'han fet un jaciment estrella mundial

Amb tecnologia puntera s'investiga qui es va menjar els més de 200 ossos de la cova del Toll

En els 18 anys d'excavacions hi han passat 331.000 visitants, 24 vegades la població del Moianès

vingut el director de l'IPHES, que també és professor de la URV, el Dr. Robert Sala, que normalment fa una roda de premsa quan s'acaba una excavació, però com que no es farà per la Covid te la farà a tu exclusiva i privada...».

Aprofitant l'oportunitat que la Covid em presenta, li pregunto al Dr. Robert Sala -que també va ves-

tit d'Indiana Jones com els seus companys- quines són les troballes arqueològiques més rellevants dels últims anys, i sense haver-ho de cavil·lar gens em contesta que «els gravats del paleolític superior de la Font Major de l'Espluga de Francolí, cavalls, cabres i animals de fa 15.000 anys, l'expressió artística més antiga de Catalunya; el jaciment de La Boella a La Canonja, l'ocupació humana més antiga de Catalunya, d'1 milió d'anys; i els Neandertals de les coves del Toll, de 50.000 anys, que van començar a sortir a partir de la 'dent del nen' el 2016».

Just enguany les excavacions iniciades el 2003 han arribat a la seva majoria d'edat, em comenta la Marta Fàbrega, directora de les Coves del Toll, que curiosament també celebra els 18 anys en aquest càrrec de directora-gerent: «Vam començar amb un conveni entre l'Ajuntament de Mojà, la URV de Tarragona i la Universitat de Barcelona, però quan el vam renovar l'any 2015 ja va ser només amb la URV i l'IPHES-CERCA». Per a aquesta molt activa arqueòloga, geòloga i difusora cultural, la col·laboració és una simbiosi perfecta perquè «per Mojà és molt important tenir l'IPHES aquí. L'IPHES és un monstre, en el sentit positiu, és l'empresa més important de la península Ibèrica en prehistòria, pensa que quan fa un màster, la majoria de matriculats són estrangers, i amb el que ells troben en les excavacions a l'estiu nosaltres fem la divulgació la resta de l'any. Ells fan avançar la ciència i nosaltres transmetem els coneixements als visitants».

No hi ha dubte que la simbiosi funciona: la Marta ha calculat que en els 18 anys d'excavacions han passat per les coves 331.000 visitants, 24 vegades la població del Moianès i 53 vegades la població de Mojà!

Periodista

Doctora en Periodisme i Ciències de Comunicació i diplomada en Traducció i Interpretació, **Tate Cabré** ha treballat en premsa i televisió. És Guia Oficial de Turisme de Catalunya.

12357